

جاڭا جورىقتا ەكپىندەي ىلگىرلەپ، جاڭا داۋىردە ەسە قوسايلق

ساياساتتىق سۈيەمەلدەۋ قىين جاعدايدى شەشىپ، كاسپيورننىڭ داموئنا ومىر شەك كۈش ۋىستەدى

اۆتونوميالى رايونىنىڭ ەكونوميكانىڭ ورنىقتى ارتتۈن ىلگىرلەتتۇ جونىندەگى ۋبىر قىدىرئۇ ساياسات ـ شارالارنىڭ ائقارلىئۇ احوالىنا شولۇ

بولدى .

يىىل 4 ـ ايدان بەرى ەگجەككۇشتەردى سىرتقاا شىعاراۋ قىزمەتىن ورسىتەتكەن شىنجياڭ خۇيشىنجوۋ كاسپيورنىدارعا قىزمەت وتەۋ شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ القا باىستىعى سۇڭ حايلين قاربالاىستققا ەتۇستى، ” ەبىز قابىلدايىنن كەڭەس سۇراۋ تەلەفونى كوبەيە ەتۇستى، بارلىعى جەىر ـ جەردەگى كاسپيورنىداردىڭ قىزمەتكەر قاـ بىلداۋ تەلەفوندارى “ .

وسى سەرىكتەستىك نەگىزىنەن ەگبەكـ كۇشتەردى سىرتقاا شىعاراۋ، ادام كۇشى بايلدـ ەىن سىرتقاا كۆتەرەگە بەرۇ سىياقتى كاسپىتەرـ مەن ايناىلسادى، بىلتىر وسى سەرىكتەستىك ارقىلى وڭتۇسىتىك، سولتۇسىتىك شىنجياڭعا قاراي بارعان ەگبەككۇشلەر 8000 ادامنان استى، يىىل شىعارىلعان ەگبەككۇشتەر قازىر 10 مىڭ ادامعا جەتتى. ” ەبىر قىدىرئۇ ساياـ

سات ـ شارا، راسىندا، قۇتتى جاڭبىر بولدى، ەبىز شاعىن، ۇساق كاسپيورنىدارعا باعىتتالـ اعان 6” سالىقتى، 2 اقىنى” ازايىتۇ ـ كەشىرئۇ ساياساتتانا يىگىلىكتەنە الامىز، 210 مىڭ يۇاننان ارتىق سالىق قايتارىلدى، ەگبەكـ كۇش جىبەرئۇ بوينىشا جۇمىس ورنىن ورنىقـ تىرئۇ قوسىمىشا قاراچاتىن قايتارۇ ساياساتىنا ساى قازىر 2021 ـ جىلىعى جۇمىس ورنىن ورنىقتىرئۇ قوسىمىشا قاراچاتىنان ۋبىر مىلليون 200 مىڭ يۇاننان كوپ اقشا قايتارىلدى، ەبىز وسى اقشالاردى دەر كەزىندە ۋارقايىسى ادام ىستەتۇشى كاسپيورنىدارعا قايتارىپ بەـ رەمىز” ، ـ دەدى سۇڭ حايلين .

”خالقتىق كاسپيورىن رەتىندە، ەبىز ەبىر قىدىرئۇ ساياسات ـ شارالردى ەرەكشە قارسى الامىز، بۇل كاسپيورنىنىڭ دامۇ اياق السىن اناعۇرلم ورنىقتىرادى، اۆتونوميالى راـ يوننىڭ قاتىستى تاراۋلارنىڭ قاتىستى ساياساتـ تاردى جەدەل تياناقتاندىرىپ، قاتىستى تارتىپـ تەردى قىشامداپ، ۋادەنى ورنىداپ، كاسپيوـ رىنداردىڭ قىيىشلىعىن شىن مانىندە باسەيتۇن ۇمۇت ەتەمىز” ، ـ دەدى سۇڭ حايلين .

بازاردىڭ ومىرشەك كۇشنى قاۋلاتىپ، جاڭقالق اشۇ جولىنان جازىبادى

5 ـ ايدىڭ 31 ـ كۇنى گۇاڭخۇي ەنەرىگيا جارنا شەكتى سەرىكتەستىگىنەن قۇانىشىى جابار كەلدى، وسى سەرىكتەستىك قارجى قوسپ سالعان كوكىستىك گازەن جالپىلاي پايداالىنىپ ەتىلەن گلىكيول جاساۋ نىسانى قۇاتان باعالاۋ بوينىشا تەكسەرىپ وتكىزىپ الۇدان ەوتتى . وسى نىسان ەل ىشىندەگى الـ ەانئىق كوكىستىك گازەن ەتىلەن گلىكيول جاساۋ تەحنىكياسىنىڭ امهالىياتتىق قولدىانىلئۇدـ نىڭ باىستاماسى بولپ، كوكىستىك گازىدىڭ جاراقسىزدان اسىلعا اينالۇنن جۇزەگە اسردى .

سوڭغى جىلدارى گۇاڭخۇي ەنەرىگياـ سى كاسپ سالاسى ورنالاسۇىن ۇزدىكىسىز ساپالالىندىرىپ، تيبىن وزگەرتىپ، دارەجەـ سىن جوعارىلاتئۇدى جەدەلدەتىپ، سەرىپـ لسى جاساپ، جاڭقالق اشۇ ارقىلى تومەن كومىر قىشقىل گازدى قورشاعان ورتانى قورعاۋ مەن ەكونوميكالىق ونىمىدىلك جامعـ نان تەڭ يىگىلىككە كەنەلۇدەي جاڭا جاعدايـ دى ۇزدىكىسىز اشى . گۇاڭخۇي ەنەرىكياسىنىڭ القا باىستىعى حان شىفا بىلاي دەدى: ” كاسـ پيورنىدارعا كومهكتەسىپ، قىيىشلىعىن شەشەـ تىن ەبىرسىپىرا ساياساتتار كاسپيورنىدار جوـ نىننن جۇرەك قۇاتاندىرىعى سىپەتتى بازار تۇلعالارنىڭ، اسىرەسە، ورتا، شاعىن، ۇساق كاسپيورنىداردىڭ نىدەت كەزىنەن ورنىقتى وتۇنە كومهكتەسەدى، جەلىلەس شارالار بازار تۇلعالارنىڭ ومىرشەگىدىگىن ەونىمدى قاۋلاتىپ قالهاىستان، ەبىزدىڭ دەرەبىس جاـ ڭقالق اشۇ سەنىمىزدى دە بەكەمدەي ەتۇستى “ .

قاتىستى شارالاردى سالىستىرئۇ، سالالاۋ ارقىلى گۇاڭخۇي ەنەرىگياسى جانە قاراستىلىغىنداعى ۋارقايسى سەرىكتەستىكتەرـ دىڭ قازىنالق سالىق كىرسى، ناقتى ەكوـ نوميكا مەن كەلەلى نىسانداردى فىيىنانىستىق چاقتان قولداۋ، قارجى قوسۇدى كەڭەيتتۇ

3 ـ رەتكى ورتالىقتا شىنجياڭ قىزمىتى چوقىندىركى انگىچە ئىجادچىلىسىنىڭ رۇخىن ۇررەلىنىك، داپكىتلىندىرىدىك

جانا داۋىردىكى چوقىڭدىقا سىزنىسايسىتىك شىنجياڭ قۇرۇلما ئۇلىشايدىن

3 ـ رەتكى ورتالىقتا شىنجياڭ قىزمىتى چوقىندىركى انگىچە ئىجادچىلىسىنىڭ رۇخىن ۇررەلىنىك، داپكىتلىندىرىدىك

جانا داۋىردىكى چوقىڭدىقا سىزنىسايسىتىك شىنجياڭ قۇرۇلما ئۇلىشايدىن

شىغۇنا كومهكتەسۇىن ۇمۇت ەتەمىز” .

شارۋاشلىق ـ ساۋدا ورتاسىن ساپالالىندىرىپ، قارىز قايتارۇ سەرىپىنىن ارتىردى

6 ـ ايدىڭ 30 ـ كۇنى تۇستەن كەيىن حاـ لىقتىق كاسپيورنىداردىڭ ۋاكىلدەرى مەن اۆتونوميالى رايوندىق جوعارى خالىق سوتى مەكەمەسىنىڭ سوتىشلارى بەپتە ـ بەت وتـ كىزگەن انگىچە ەماجىلسى شىنجياڭ مەتال ماتەريالدار كاسبى ساۋدا قوعامىندا وتكىزىلـ دى . خالىقتىق كاسپيورنىداردىڭ ادلىيالىق ارنىز ـ شامى بارىسىندا ۇشرعان ۇنەمىلك ماسەلەلەـ رىنە قاراتا، اۆتونوميالى رايوندىق جوعارى خالىق سوتى مەكەمەسىنىڭ سوتىشلارى سول جەردىڭ وزىندە تۇسىنىك بەردى .

” 6” ـ ايدىڭ ورتا شەنىندە ەبىز اۆتوـ نوميالى رايوندىق ەنەركاسىپ ـ ساۋدا بىرـ لەستىگىنە ساۋدا قوعامىنا مۇشە كاسپيورنىـ داردىڭ ادلىيالىق ارنىز ـ شامىمعا كەزدەسـ

كەندە كوپتەگەن ماسەلەلەرگە ئاپ بولاتىمـ دىغىن، قاتىستى تاراۋلارمەن تىلدەسۇدى ۇمۇت ەتەتىندىگىن ايتقاندا اۆتونوميالى راـ يوندىق ەنەركاسىپ ـ ساۋدا بىرلەستىگى تەىز ارادا اۆتونوميالى رايوندىق جوعارى خالىق سوتى مەكەمەسىمەن بايالىنىس جاساـ دى ۋارى وسى رەتكى انگىچە ەماجىلسىتى اشتى . بۇل ۇكشەيتىڭ قاتىستى تاراۋلارنىڭ خالىقتىق كاسپيورنىداردىڭ تىلەگىنە بەلسەنە جاۋاپ قاناتتىدىغىن كورسەتتى، سونداى ـ اق ۇكشەت تاراۋلارنىڭ خالىقتىق كاسپيورنىدارعا قىزمەت وتەۋ ئانىمىنىڭ ۇزدىكىسىز جوعارىلاداعـ دىغىن ۇتۇسىندىردى” ، ـ دەدى شىنجياڭ جىن ـ انتسى خالىقارالىق ساۋدا شەكتى سەرىكـ تەستىگىنىڭ القا باىستىعى ما جىن ـ يان .

قۇرىلىس بولات ماتەريالدارى اينالمى سالاسىنداعى كاسپيىن شۇغىلداشۇشى رەتىمـ دە، ما جىن ـ يان وسى سالادا 18 جىل نسـ تەدى . يىىلىعى بازار جامىدايىن تىلگە تىەك ەتكەندە، ول بىلاي دەدى: يىىل دىڭغىى 5 ايدا بولات ماتەريالدارىمەن قامداۋدىڭ سۇرانىستان اسىپ كەتۇ جاعدايى بايقالدى، 6 ـ ايدىڭ 20 ـ كۇنىنەن باستاپ بولات ماـ تەريالدار بازارىنداعى سۇرانىس كورنەكتى تۇردە ورلەدى، سەرىكتەستىكتىڭ بۇراندا ورنەكتى بولانتىنىڭ كۇندىك شىعارلىۇ موـ لشەرى 600 توننادان 1000 تونناعا ارتىپ، ەتۇرلى ەتۇيىندى نەگىزدىك قۇرىلىستارـ دىڭ، ۇي قۇرىلىسى نىساندارنىڭ ورنىقتى ىلگەرلەنگەندىگىن اڭغارتتى .

”بولات ماتەريالدارى اينالمى سالاسىندا باعا ەرەكشە اشقا، ايتىسەدە، نىساننىڭ نەگىزـ دىن بارىندە اقشا قوسا تۇرۇ جايىتى ورنىن تەۋىپ وترى، وسى سەبەپتى سالانىڭ، سەرىكـ تەستىكتىڭ قارجىعا قاچىتى ەرەكشە جوعارى، كوپتەگەن نەگىزدىك قۇرىلىس، ۇي قۇرىلـ سى سىياقتى نىسانداردىڭ قۇرىلىس جۇرـ گىزۇشى جاعى بولات ماتەريال ساتىپ العادـ دا نەگىزىنەن تۇگەلدەي اي بوينىشا ەسەپ جابۇ، بىرتىندەپ اقشا تولەۋ سىياقتى ادىستەر ارقىلى ايرباس جاسايدى، وسى سەبەپتى قۇـ رىلىس جۇرگىزۇشى كاسپيورنىداردىڭ قاڧـ سىز، ۇنىمدى دامۇي ەبىز قوسا تۇرعان قارـ جىنىڭ ەساتتى قايتۇ ـ قايتپاۋىن بەلىگلىيدى” ، ـ دەدى ما جىن ـ يان .

ەبىر قىدىرئۇ ساياسات ـ شارالاردا كاسپ تىزبەگىنىڭ، قامداۋ تىزبەگىنىڭ ورنـ نىقتىلىغىنا كەپىلدىك ەتۇ جاعىمىدا ورتا، شاعىن كاسپيورنىداردىڭ قارىزىن قايتنارۇ سەرىپىنىن ارتىتىرۇ ايقىندالدى. ”وسى ەبىر تارماق ەبىزدىڭ سالا جونىنەن ايرىقشا ماـ گىزدى، وپىتكەنى كەبىير كاسپيورنىداردا نىساننىڭ قايتقان سوماسىن الا الهاۋ، قارىزـ دار بولۇ سەبەبىنەن ەڭ سوڭىندا قۇاتىنان ايرىلۇ، جاببىلۇ سىياقتى احوالدار ورنىن تەۋىپ وترى . قاتىستى تاراۋلاردىڭ ەبىر قىدىرئۇ ساياسات ـ شارالاردىڭ تياناقتاندىـ رىلىپ، ونىمىدىلك كورسەتۇىن وپىداعداي يگەرىپ، قالىڭ ورتا، شاعىن، ۇساق كانسـ پورنىداردىڭ دامۇداعى ومىرشەگىدىگىن قايتا قاۋلاتۇننا كومهكتەسۇىن ۇمۇت ەتەـ مىز” ، ـ دەدى ما جىن ـ يان .

ەكدە تاڭداۋلى، بىردە وزات

”حاۋ شۇجى جاقسى شۇجى“

اۆنوپوميالى رايوندىڭ ئاڭداۋلى كومپۇنىسىنىڭ بارىنا مۇئەسى حاۋ شياڭيى چونسىدە

□ انار بۇلت ۱ شىنجياڭ كەزەتسىنىڭ ەتىلىشى ۋرايدا

6 ـ ايدىڭ 29 ـ كۇنى تاڭ اتسىمەن شاعانتوعاي اۋدانى جايغىز اۋىلى جايغىز قىستاعى پارتىيا پاچەييكاسىنىڭ شۇجىسى حاۋ شياڭيى قىستاقناعى شاعانتوعاي اۋىل شارۋاشلىغىن تاماشالاۋ باقشاسىنا كەلدى . 6” ـ ايدىڭ 25 ـ كۇنى باقشا اشلىغاننان بەرى ەبىز ۋارقا سىياڭيىنىڭ قاتىقتاقىنى قىيلدادىق، تىجاراتتى ەندى عانا باىستاعاندىقتان، مەنىڭ جۇمىس باىسىدا كوپتەگەن سىستەردىڭ سوڭىنا ۇتۇسۇم كىرەك” ، ـ دەدى حاۋ شياڭيى .

شاعانتوعاي اۋىل شارۋاشلىغىن تاماشالاۋ باقشاسىنان شىغىپ، قىستاق جولىندا كەلە جاتىپ، رەتتى تەمىر اشەكەي قورشاۋدى، جايڭاشا كۇن ەنەرىگياسى جول شىرقاقرىن، ئاپ ـ نازا اسفالت جولىدى، قايشالسىپ جۇرگەن ساياحاتشىلاردى كورگەندە حاۋ شياڭيى شىتەي ەرەكشە تەبىرەندى. ”وزگەرسى، شىنمەن، زور ەكەن”، ـ دەدى حاۋ شياڭيى .

جايغىز اۋىلى جايغىز قىستاعى شاعانتوعاي اۋدان قالاشىغىنىڭ باتسىنىدا 3 كىلومەتر جەرگە ورنالاسقان، اۋىل شارۋاشلىغىن نەگىز ەتكەن، ەگىن شارۋاشلىعى مەن مال شارۋاشلىعى ۇشتاسقان قالا ماڭىنداعى قىستاق . كەزىندە توپىراعى قۇنارسىز، سۇ بايلىعى تاپىشى بولغاندىقتان، قىستاق تۇرىعىندارنىڭ كىرسى تومەندەۋ بولاتىن .

2019 ـ جىلى حاۋ شياڭيى وسى قىستاق پارتىيا پاچەييكاسىنىڭ شۇجىسى مىندەتىن ۇستىنە الدى، ول دارىندى ەنگىىزىپ، قىستاق تۇرىعىندار كومىتەتتى القاىسىن كۇشەيتىپ، وي جەلىسىن ايقىنداپ، نەگىزگى ساتى پارتىيا ۇيىمىن اتتانىسقا كەلتىردى . قىستاقنىڭ ناقتى جاعدايىنا نەگىزدەلىپ، ۇوز باسىمدىغىن ىسكە قوسقان حاۋ شياڭيى القا مۇشەلەرىن باستاپ ”ورگانىكالى اۋىل شارۋاشلىعى + اۋىل ـ قىستاق ساياحات كاسىسى“ سىنىدى دامۇ ورنىن تۇرقاتاندىردى؛ پارتىيا پاچەييكاسىنىڭ باشلىغىنىنداعى ەتۇرلى شارۋالار كاسپىتىك سەلبەستىك كوپەراتىۋى ۇيىمىن قۇرىپ، ”پاچەيىكا + بايۇ باىستاماشىسى“ ەناسىلن قولدانىپ، قىستاق تۇرىعىندارنىڭ سىتەگىسى كەلۇنەن، ەرىپ سىتەۋىنە، رىقتىقلىقىمەن سىتەۋىنە مۇمكىندىك جاسادى . ساياحات ەدالىسىز باسىمدىغىن سۇيەنىش ەتسىپ، حاۋ شياڭيى ”پارتىيا قۇرىلىسى + ساياحات“ ، ”پارتىيا قۇرىلىسى + اۋىل ـ قىستاقتى گۈلدەندىرئۇ“ ، ”پارتىيا قۇرىلىسى + ارتىق ەگبەككۇشتى سىرتقا شىعاراۋ“ سىياقتى ۇلكىلەر ارقىلى ”ۇش باقشا، ەبىر جول“ باقشا ەكونوميكالىق كەشەندى تۇلعاىسىن قالىپتاستىرىپ، قىستاق تۇرىعىندارنا سىتەيتىن جۇمىسى، اقشا تاباتىن وراي تاۋىپ بەرۇدى العا قويدى .

2019 ـ جىلدىان باستاپ جايغىز قىستاعى 39 اۋىل ـ قىستاقتى گۇلدەندىرئۇ تۇيىندى نىسانىن باستاپ اتقاردى، قازىرگە دەيىن اۋىل ـ قىستاقتى گۇلدەندىرئۇگە 5 جىلدا قوسلاتىن جالپى قارجىنىڭ %70ىن قوسىپ بولدى . خالىق تۇرمىسى تۇرىندەگى قۇرىلىس نىساندارىنا جىيىنى 47 مىلليون يۇان قارجى قوستى . شات ـ شادىمەن باقشانى، ساياحاتتايى ەجۇرىپ زات ساتىپ الۇ باقشاسىن، ەلەكتروندى ساۋدا تۇعىرىن ”70 ، ـ 80 ـ جىلدار“ اسەرىن سەزىنئۇ باقشاسىمەن بىرلەستىرىپ، مادەنىيەت پەن ساياحات ۇشتاستىرىلغان جايغىز قىستاعى ساۋدا، كوڭىل اشۇ شەجەبەرىن قۇرىپ، ساياحاتشىلار ۇشۇن تاماقتانۇ، قونۇ، ەجۇرۇ، ساياحاتتاۋ، نارىبە، كوڭىل اشۇ ەبىر تۇلعالانغان مادەنىيەت ـ ساياحات جايڭا كەشىرمەسىن ازىرلەدى .

حاۋ شياڭيىدىڭ جەتەكشىلىگىندە قىستاق ەرەكشە ەگمىشلىك، باغمىشلىق كاسپىن، اۋىل شارۋاشلىق ونىمدەرىن مانەرلەۋ كاسپىن، اۋىل ـ قىستاققا قىزمەت وتەۋ كاسپىن بەلسەنە دامىتىپ، اۋىل شارۋاشلىق ونىمدەرىن مانەرلەيتىن ەبىر توپ باىستاماشى كاسپيورنىدى جەتىلدىرىپ جانە ەنگىزىپ، ونىمدەردىڭ قوسىمىشا قۇنىن ۇزدىكىسىز ۇسىرىپ، شارۋالاردىڭ كىرسىن جالپى بەتتىك جوعارىلاتىپ، كاسپ تىزبەگىن، فاككور تىزبەگىن جانە مۇددە تىزبەگىن ۇزارتتى . قىستاق يتىنەرەنتە تانىمالى خالىقتىق تۇسەلحانا كوشەسىن دە تۇلعالادى، مۇندا 11 خالىقتىق تۇسەلحانا جانە 6 شارۋالار شاتىتعى ساياچايى بار .

2020 ـ جىلى تالاي جىل سىرتتا جۇرگەن تپان گايپىڭ قىستاقنىڭ دامۇنىنىڭ كەرەمەت ەكەندىگىن كورگەننەن كەيىن، اۋىلىنا قايتىپ شارۋاشلىق قۇرۇعا بەكىپ، خالىقتىق تۇسەلحانا قىزمەت وتەۋ اترەتىن باىستاماشلىقىيەن قۇردى . ول: ”حاۋ شۇجى جاقسى شۇجى، ونىڭ باىشلىغىنىدا ەبىزدىڭ تۇرمىسىمىز بارعان سايىن جاقسارما ۇتۇستى“ ، ـ دەدى .

ئەلىكەتىنىڭ ۆرگەندىتۇ ىلكەسى شىنجياڭ بولىمىش بانكەسى بارلىكىسىنىڭ بۇرۇنقى نۇجىمى بانكە باىستى

راۋ كويىڭ تارتىپتىك نەكەتۇگە جانە باقلاۋ ـ نەكەسىرۇگە السىدى

ۇز جابارىمىز . ورتالىق ەنارتىپ تەكسەرۇ كومىتەتىنىڭ، مەملەـ كەتتىك باقلاۋ ـ نەكەسرۇ كومىتەتىنىڭ مەملەكەتتىك ۆرگەندەتۇ بانكەـ سىندە تۇراتىن ەنارتىپ تەكسەرۇ، باقلاۋ ـ تەكسەرۇ گرۇپپاسىنىڭ، شىنجياڭ ۇيعۇر اۆتونوميالى رايوندىق ەنارتىپ تەكسەرۇ كومىتەتىنىڭ، باقلاۋ ـ نەكەسرۇ كومىتەتىنىڭ خابارىنا قاراغاندا، مەملەكەتتىك ۆرگەنـ دەتۇ بانكەسى شىنجياڭ بولىمىشە بانكەسى پارتىكومەنىڭ بۇرىنقى شۇجىى، بانكە باىستىعى راۋ كويىڭ تارتىپكە، زانچا اۋىر قايىشلىق جاساـ دى دەگەن كۇلامەنەن، قازىر ورتالىق ەنارتىپ تەكسەرۇ كومىتەتىنىڭ، مەملەكەتتىك باقلاۋ ـ نەكەسرۇ كومىتەتىنىڭ مەملەكەتتىك ۆرگەندەتۇ بانكەسىندە تۇراتىن ەنارتىپ تەكسەرۇ، باقلاۋ ـ تەكسەرۇ گرۇپپاسىـ نىڭ تارتىپتىك تەكتەۋىنە جانە شىنجياڭ ۇيعۇر اۆتونوميالى رايوندىق باقلاۋ ـ نەكەسرۇ كومىتەتىنىڭ باقلاۋ ـ نەكەسرۇنە سىنغان .